

Wybory landowe w Bawarii – porażka CSU

Wybory landowe w Bawarii – porażka CSU, Kamil Frymark

14 października mieszkańcy Bawarii, jednego z najbogatszych krajów związkowych RFN, wybrali 205 przedstawicieli do parlamentu krajowego. Pierwsze miejsce – po raz kolejny, nieprzerwanie od 1954 roku – zdobyła CSU, uzyskując 37,2% głosów. Zanotowała jednak spadek poparcia aż o 10,4 p.p. w porównaniu z 2013 rokiem. Drugie miejsce z 17,5% zajęli Zieloni (+8,9 p.p.). Na Wolnych Wyborców (Freie Wähler, skupia kandydatów niezależnych) głosowało 11,6% Bawarczyków (+2,6 p.p.). AfD z wynikiem 10,2% zajęła czwarte miejsce i znalazła się w kolejnym parlamencie krajowym (w 15 z 16). SPD uzyskała zaledwie 9,7% głosów, notując bardzo poważne straty (-10,9 p.p.). FDP udało się wrócić do parlamentu krajowego w Monachium z 5,1% poparcia (+1,8 p.p.). Partia Lewicy ponownie nie przekroczyła progu wyborczego i z wynikiem 3,2% (+1,1 p.p.) nie będzie reprezentowana w landtagu. Frekwencja wyborcza była znacznie wyższa niż 5 lat temu i wyniosła 72,4% (+8,5 p.p.).

Komentarz

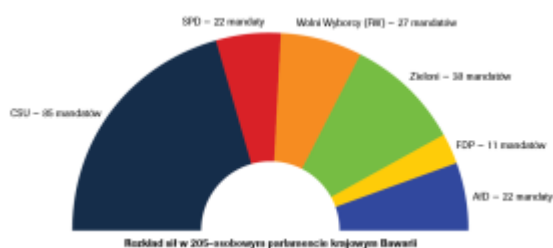
- CSU zdobyła co prawda większe poparcie niż przewidywały przedwyborcze sondaże, nie wystarczy ono jednak, by kontynuować samodzielne rządy. Premier Bawarii Markus Söder (CSU) będzie musiał zabiegać o stworzenie koalicji. Najbardziej prawdopodobnym partnerem koalicyjnym są Wolni Wyborcy (FW), którzy reprezentują bardzo zbliżony do CSU profil ideologiczny i byli alternatywą dla wyborców niezadowolonych z pracy chadeków. Program FW koncentruje się przede wszystkim na polityce regionalnej. Wspólnie oba ugrupowania mają 112 na 205 mandatów, co zapewniłoby rządowi stabilną większość. Ewentualne utworzenie koalicji CSU i FW nie wpłynie na układ sił w Bundesracie, w którym wielka koalicja CDU/CSU-SPD rządząca RFN nie dysponuje większością.
- Jednym z ważniejszych powodów słabego wyniku CSU była silna konkurencja o konserwatywnego wyborcę; zabiegały o niego także Freie Wähler oraz narodowokonserwatywna Alternatywa dla Niemiec (AfD). Bawarskim chadekom, wchodzącym w skład rządu federalnego, zaszkodziły także spory w koalicji rządowej na poziomie federalnym oraz osobista niechęć i konflikt liderów CSU. Również skupienie się w kampanii na skutkach kryzysu migracyjnego nie przyniosło spodziewanego wzrostu poparcia. Wpływ na wynik CSU mają także zmiany strukturalne. Wiążą się ze starzeniem się społeczeństwa i zmianami nawyków wyborczych. Wzrasta liczba osób bez stałej afiliacji politycznej, a część wyborców głosuje przeciwko mainstreamowym partiom,

chcąc w ten sposób wyrazić swoje niezadowolenie ze *status quo*. Za sprawą napływu znacznej liczby mieszkańców z innych landów systematycznie zmniejsza się także odsetek wyborców katolików; na CSU głosuje 2/3 bawarskich katolików.

- Na rekordowy wynik Zielonych złożyły się konsekwentna koncentracja na problemach ochrony środowiska i kwestiach socjalnych, a także brak obciążeń związanych z udziałem w koalicji rządowej na poziomie federalnym i w końcu pozytywnie oceniane zmiany we władzach partii, przeprowadzone po wyborach do Bundestagu w 2017 roku. Wyborcy zostali także zmobilizowani przed wyborami w Bawarii, m.in. poprzez demonstracje w miastach przeciwko projektowi CSU zaostrzającemu ustawę o policji landowej. Nie bez znaczenia była też bezbarwność SPD. Statystyki dotyczące przepływów wyborców pokazują, że Zieloni odebrali socjaldemokratom 210 tys. głosów.
- Wyniki wyborcze w Bawarii doprowadzą do rozliczeń personalnych, zostaną one jednak odroczone. Zgodnie z bawarską konstytucją nowo wybrany parlament ma 22 dni, żeby się ukonstytuować, a następnie tydzień, by wybrać premiera. Do 12 listopada musi zostać wstępnie wypracowane porozumienie między potencjalnymi koalicjantami. Po tym terminie jednak dojdzie najprawdopodobniej do usunięcia Horsta Seehofera (CSU) ze stanowiska szefa partii. Również w SPD może nastąpić wybuch niezadowolenia skierowany przeciwko szefowej Andrei Nahles. Wpływ na debatę personalną będą miały wyniki kolejnych wyborów landowych – w Hesji (28 października). Niskie poparcie dla CDU i SPD w Hesji może wzmocnić w obu partiach postulaty zmian i osłabi kanclerz Angelę Merkel przed wyborami lidera CDU zaplanowanymi na 8 grudnia br. Problemy wszystkich liderów wielkiej koalicji będą prowadziły do kolejnych napięć i niestabilności rządu w Berlinie, a w konsekwencji mogą doprowadzić nawet do upadku koalicji.

Wykresy

Podział mandatów w parlamencie krajowym Bawarii

Przepływy wyborców z/do CSU do/z innych partii

Przepływy wyborców z/do SPD do/z innych partii

